

Pfv.II.20.891/2011/3.

A Kúria a felperesnek az alperes ellen gyermekelhelyezés és járulékai iránt a Sátoraljaújhelyi Városi Bíróságon 7.P.20.507/2007. számon megindított és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 3.Pf.22.663/2010/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú jogerős határozat ellen az alperes részéről 102. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2012. március 6. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet - a per főtárgya és a perköltség viselése tekintetében - hatályában fenntartja.

Az alperesnek a feljegyzett jogorvoslati illetékfizetési kötelezettségét mellőzi, ehelyett megállapítja, hogy a le nem rótt 46.800 (negyvenhatezer-nyolcszáz) forint fellebbezési eljárási illeték, valamint 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték a Magyar Állam terhén marad.

Megállapítja, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének díja - az alperes teljes pervesztességére tekintettel - az alperest terheli.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek élettársi kapcsolatából 2000. november 13-án V. utónevű gyermekük született, majd a 2001. július 13-i házasságkötésüket követően, 2003. június 13-án N..

A felek az együttélést a felperes szüleinek ingatlanában kezdték meg, melyet utóbb megvásároltak. Az ingatlan-nyilvántartás szerinti kizárólagos tulajdonos a felperes lett. A három szobás családi ház egyik szobájában laktak a peres felek, egy másikban a felperes édesanyja, míg a harmadikban az édesapja. A felek kisebbik gyermekének születését követően a nagyobbik gyermekük a felperes édesanyjával egy szobában került elhelyezésre, majd később N. is.

2002. óta a felperes szülei között rendszeres viták, veszekedések voltak. Az alperes döntően emiatt többször kérte a férjét, hogy költözzenek külön, figyelemmel arra is, hogy a felperes édesanyja rendszeresen beleszólt az életükbe, azonban a felperes az alperes elköltözéséig erre nem mutatott hajlandóságot.

A családban a háztartási munkát túlnyomó részt a felperes édesanyja végezte, annál is inkább, mivel a második gyermek születése után az alperes hamar visszament dolgozni, a felperes pedig eleve három műszakban dolgozott, valamint a házastársak földet is műveltek.

2007. június 7-én az alperes a gyermekekkel egy kiránduláson vett részt. Innen azonban nem tértek haza, az alperes egyik ismerősével, Cs. N.tel Gy.be utaztak. Erről az alperes a felperest telefonon értesítette, de a tartózkodási helyüket nem közölte. Ekkor szűnt meg végleg az életközösség a házastársak között.

Gy.ben az alperes az ismerősével közösen bérelt lakást, melyet később már csak ő és a gyermekek használtak. Miután a felperes tudomást szerzett az alperes tartózkodási helyéről, 2007. augusztus 1-jén felkereste őt és a gyermekeket visszavitte H.ra. Jelenleg is a családi ingatlanban élnek. Azóta a felperes a gyermekek ellátását édesanyja segítségével oldja meg, tekintettel arra, hogy változatlanul három műszakban dolgozik. Emiatt a felperesi nagymama végzi a házimunkát, vigyáz a gyerekekre, túlnyomó részt ő foglalkozik velük.

V. jó eredménnyel végzi általános iskolai tanulmányait, N. az elsőfokú eljárás időszakában még óvodás volt.

Az alperes korábban Gy.ben négy műszakos munkakörben helyezkedett el, jelenleg már csak egy műszakban dolgozik.

A felperes keresetében kérte a V. és a N. utónevű gyermekek nála történő elhelyezését, 2007. szeptember 1-től az alperes gyermektartásdíj fizetésére történő kötelezését, gyermekenként a mindenkori jövedelme 20%-a, de legalább 10.000 forint erejéig.

Az alperes viszontkeresettel ugyancsak kérte a két gyermek nála történő elhelyezését, gyermekenként havonta a felperes nettó jövedelmének 20%-át, de legalább 20.000 forint gyermektartásdíjat és a kapcsolattartás szabályozását.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek V. és N. utónevű gyermekeit az alperesnél helyezte el. Szabályozta a felperes és a két gyermek közötti folyamatos és időszakos kapcsolattartást. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a gyermekek tartására a 2007. szeptember 1. és 2008. március 31-e közötti időszakra gyermekenként havonta 10.000 forint, 2008. április 1-től pedig, a gyermekek átadásának időpontjáig, gyermekenként a nettó jövedelme 20%-át, de legalább 20.000 forint gyermektartásdíjat. Megállapította, hogy az alperesnek 2007. szeptember 1. és 2008. március 31-e között 140.000 forint gyermektartásdíj hátraléka keletkezett, amit a folyó

tartásdíj mellett havi 5.000 forintos részletekben köteles megfizetni. Kötelezte ugyanakkor a felperest, hogy fizesse meg az alperesnek a gyermekek átadásának időpontjától kezdődően a havi nettó jövedelme gyermekenkénti 20-20%-át, de legalább havi 20.000-20.000 forintot.

Arra vonatkozóan, hogy melyik fél alkalmasabb a gyermekek jövőbeni gondozására, nevelésére, az elsőfokú bíróság széles körű bizonyítási eljárást folytatott le. Ennek során a gyermekek pszichológus szakértői vizsgálatára három, a szülőkére két alkalommal is sor került. E szakértői vélemények részben eltérőek voltak, azonban a peres felek vonatkozásában Cs. J. és B. B. szakértő egyezően rögzítette, hogy mindkét szülő alkalmas a gyermeknevelésre. Különbözően értékelték ugyanakkor a szakértők a gyermekek nevelésében aktív, sok szempontból domináns szerepet betöltő apai nagymama személyiségjegyeit, nevelési alkalmasságát, aki a szakértői vélemények szerint az anyáról alkotott negatív véleményével indirekt módon negatívan befolyásolja a gyermekeket az alperesi anyával szemben. H. B. pszichológus ugyanakkor a 2008-ban kelt szakértői véleményében mások baját átérző, a segítség módjáról világos képpel bíró, abban nehezen befolyásolható, alapvetően jóindulatú, segítőkész személyiségként írta le a felperes édesanyját. B. B. szakértő ezzel szemben a 2010-ben kelt véleményében azt rögzítette, hogy a felperes édesanyja, Götz Istvánné személyiségjegyei kedvezőtlenek, alacsony mentális színvonal, szenzitív viszonyulás, indulatosság tapasztalható nála. Az apai nagypa személyiségjegyei ugyancsak kedvezőtlenek, ezek között szerepel az én-gyengeség, a rejtőzködés, dementálódás, valóságtól eltávolodás, ami a gyermekek fejlődésére kedvezőtlenül hat és az anyai elhelyezés indokoltságát támasztja alá.

Az elsőfokú bíróság a szakértői vélemények közötti eltérést a két szakértő együttes meghallgatásával igyekezett feloldani. Ennek során ugyan H. B. szakértő elismerte, hogy a felperesi nagymama az anyára tett megjegyzéseivel indirekt módon negatív irányban befolyásolja a gyermekeket - ezt támasztotta alá egyébként az Zempléni Családokért Alapítvány Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának vizsgálata is - azonban fenntartotta azon álláspontját, hogy a gyermekek érdeke az, hogy továbbra is jelenlegi környezetükben nevelkedjenek, ami egyezik a kislányok határozott, folyamatosan hangoztatott kívánságával is. B. B. szakértő is fenntartotta a véleményét, miszerint a gyermekeknek az anyai elhelyezés lenne kedvezőbb, aki szeretettel és ellentmondás mentesen kötődik gyermekeihez és a gyermekek is ragaszkodnak az édesanyjukhoz. Az anyánál nem érvényesülnének az apai környezet negatív hatásai.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítás eljárás anyagát mérlegelve úgy döntött, hogy a gyermekek érdekeit az anyai elhelyezés szolgálja

megfelelőbben.

Az elsőfokú bíróság az elhelyezés szempontjából lényeges körülményként értékelte, hogy a szülők életközösségének megszakadása óta a gyermekek nevelését döntően nem a felperes, hanem az édesanyja végzi, a felperes csak az ő segítségével tudja a felügyeletüket megoldani, figyelemmel arra, hogy három műszakban dolgozik. Így amennyiben a gyermekek a felperesnél kerülnének elhelyezésre, változatlanul a felperes édesanyjának sok szempontból negatív befolyása, nevelése alatt maradnának, ami a fejlődésükre kedvezőtlenül hat.

Kétségtelen, hogy a gyermekek valamennyi szakértői meghallgatás során azt hangoztatták, hogy H.on szeretnének maradni és e környezetből történő kiemelésük a szakértők egyező véleménye szerint traumát jelentene számukra, azonban B. B. szakértő szerint ez a trauma a szülő vagy szakember segítségével feldolgozható.

A gyermekek alperesnél történő elhelyezésére figyelemmel döntött az elsőfokú bíróság a gyermektartásdíjról, illetve a gyermekek és a felperes közötti kapcsolattartásról.

A másodfokú bíróság ítéletével, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva a peres felek V. és N. utónevű gyermekeit a felperesnél helyezte el. Kötelezte a alperest, hogy fizesse meg a felperesnek a gyermekek tartására 2011. február 1-től kezdődően gyermekenként a havi nettó jövedelme 20%-át, de legalább havonta 20.000 forintot. Az elsőfokú ítélet azon rendelkezését, ami az alperest 2008. április 1-től terhelő gyermektartásdíj fizetési kötelezettségére vonatkozik, a nyilvánvaló elírásra tekintettel akként javította ki, hogy a tartásdíj alapösszege 10.000-10.000 forint. Szabályozta az alperes és a gyermekek közötti kapcsolattartást is.

A másodfokú bíróság az elsőfokú, a gyermekek elhelyezésére vonatkozó ítéleti döntés felülmérlegelése során abból indult ki, hogy a perben kirendelt szakértők mindkét szülőt alkalmasnak minősítették a gyermekek nevelésére. A másodfokú bíróság ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az apai nagyszülők közelsége, a nevelésben való részvételük nem befolyásolja hátrányosan a gyermekek fejlődését.

Az apai nagypapa vonatkozásában alkoholfüggőség nem nyert megállapítást, a gyermekek elfogadják a nagyapjukat olyannak, amilyen, aki személyiségükre nincs negatív hatással. Kifejezetten szeretik őt, ragaszkodnak hozzá.

A nagymama személyiségjegyei szintén nem befolyásolják károsan a gyermekek fejlődését. A felperes édesanyjához mindkét gyermek

ragaszkodik, szeretik őt. A szakértő is megállapította, hogy a nagymama nem tudatosan befolyásolja a gyermekeket negatívan az anya irányában.

A másodfokú bíróság azt is kiemelte, hogy a felek gyermekeiről születésük óta lényegében az apai nagymama gondoskodott, a második gyermekkel a gyest is igénybe vette, ugyanakkor ő vezette az egész család részére a háztartást is.

A peradatokból, a beszerzett iskolai, óvodai véleményekből pedig egyértelműen és kétséget kizáróan az állapítható meg, hogy a gyermekek gondozottsága, illetve nevelése minden tekintetben megfelelő. A felperes személyesen, illetve édesanyja segítségével figyelemmel kíséri nagyobbik gyermeke iskolai előmenetelét, a szülői értekezleten a munkaidő beosztásától függően részt vesz. A gyermekek életkoruknak megfelelően, egészségesen fejlődnek.

Önmagában tehát nem elítélendő az a családmóde, ahol az apa mellett a nagyszülők is aktív részesei a gyermeknevelésnek.

A másodfokú bíróság szerint egyébként nem csak a felperes, hanem az alperes is segítségre szorul a gyermekek ellátásával kapcsolatban. Ezt az alperes maga is elismerte, hiszen előfordult korábban, hogy rendkívüli munkavégzésre rendelték be, illetve egy esetleges betegséggel összefüggésben is szüksége lehet - bár nem rendszeresen - segítségre a gyermekek felügyeletével kapcsolatban. Ilyenkor saját előadása szerint ugyanúgy a szülei, testvérei segítségére szorul, mint a felperes.

A másodfokú bíróság arra is rámutatott, hogy a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelve értelmében a gyermek elhelyezésénél az egyik lényeges vizsgálandó szempont a gyermek részére biztosítandó állandóság, ami egy adott helyhez, környezethez való kötődést is jelent. Ez a jelen esetben igen jelentős szerepet játszik a gyermekek életében, ahogyan az a szakértői vizsgálatok során is megállapítást nyert. Ez az állandóság a perbeli gyermekek jelenlegi lakóhelyi környezetében valósul meg, melyhez igen szorosan kötődnek, ragaszkodnak. Ez életszerű, ugyanis az ilyen életkorú gyermekek életében kiemelkedően fontos a megszokott a környezet.

Az állandóság ugyanakkor nem jelent változatlanságot. A változás pozitív lehet a gyermek fejlődésében, ilyen pl. a nagyobbik gyermek iskolaváltása, az a körülmény, hogy S.on tanul tovább. Ugyanakkor azonban szükséges, hogy legyen egy olyan biztos pont, ahová a gyermek vissza tud térni. Ezt az állandóságot biztosítja a kislány részére a megszokott apai környezet, amit az alperes átmenetileg drasztikusan megváltoztatott a Gy.be költözéssel. Ez a másodfokú bíróság nézete szerint nagymértékű felelőtlenség volt, hiszen ott munkahellyel nem rendelkezett, csupán bízott abban, hogy sikerül

elhelyezkednie.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint tehát a perbeli gyermekek számára a szükséges állandóságot a felperes tudja szülei segítségével biztosítani. A gyermekek a H.i környezetükhöz ragaszkodnak, itt kívánnak élni.

A másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a gyermekek jövőbeni fejlődése az apai környezetben biztosított, amit a szülők életközösségének megszakadása óta eltelt hosszabb időszak bizonyít. A gyermekek ugyanakkor szeretik édesanyjukat, szívesen vannak vele, ami azt bizonyítja, hogy nem érvényesül az alperes által hivatkozott negatív nagyszülői hatás a gyermekek és az édesanya kapcsolatában.

A másodfokú bíróság az apai elhelyezésnek megfelelően döntött a gyermektartásdíj fizetésről, figyelemmel az alperes kereseti, jövedelmi viszonyaira és szabályozta a gyermekek és az alperes közötti kapcsolattartást is.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és viszontkeresetének megfelelően az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, mivel - álláspontja szerint - a jogerős ítélet jogszabálysértő. A másodfokú bíróság tévesen alkalmazta a Csjt. gyermekelhelyezésre vonatkozó rendelkezéseit, illetve a Legfelsőbb Bíróság ehhez kapcsolódó 17. számú Irányelvét. Egyes körülményeket figyelmen kívül hagyott, másokat túlértékelte, noha a bíróságnak a gyermek életét érintő minden körülmény feltárásával és együttes mérlegelésével kell döntenie az elhelyezésről. A másodfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 206. §-ába ütköző módon értékelte, így okszerűtlen következtetéseket vont le. Ennek következtében a beszerzett pszichológus szakértői véleményeknek, elsősorban B. B. szakértő véleményének, illetve a Zemplén Családokért Alapítvány Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának beszámolójának releváns részeit figyelmen kívül hagyta, illetve azokat iratellenesen, jogellenesen értékelte.

A másodfokú bíróság nem értékelte megfelelően a felperesi nagyszülők negatív személyiségjegyeit, noha ezek B. B. szakértő, illetve a Zempléni Családokért Alapítvány értékelése szerint a gyermekek fejlődése szempontjából hátrányos következménnyel járnak, ahogyan a nagymama anyával szembeni folyamatosan kinyilvánított negatív értékítélete is. Emiatt észlelt B. B. szakértő a nagyobbik gyermeknél rejtőzködést, illetve az anyához való ambivalens kötődést.

A másodfokú bíróság a döntése során figyelemmel volt arra, hogy a gyermekekről születésük óta a nagymama gondoskodik, azonban erre

nem az alperes kívánságára került sor, hanem akarata ellenére. A felperes édesanyja a gyermekeket, illetve a háztartás vezetését lényegében erőszakosan kisajátította.

Téves, iratellenes megállapítást tett a másodfokú bíróság akkor is, amikor azt rögzítette, hogy nem csak a felperes, hanem az alperes is csak segítséggel tudná megoldani a gyermekek gondozását, nevelését. A felperes esetében ugyanis nem egyszerűen segítségről van szó, hanem lényegében a nagymama neveli a kislányokat. A szakértő is rögzítette, hogy a felperesi elhelyezés esetén kívánatos lenne a tényleges apai nevelés. Ezzel szemben az alperes valóban csak alkalomszerűen, pl. betegség esetén venné igénybe családja támogatását.

A másodfokú bíróság túldimenzionálta a gyermekek számára valóban fontos állandóságot, amit kizárólag az apánál történő elhelyezéssel látott megvalósíthatónak. Ezzel szemben már a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelve is azt rögzíti, hogy a gyermeket a környezetváltozás izgalmaival, az ezzel járó megrázkódtatástól meg kell kímélni, azonban esetenként a gyermek érdekében mégis a környezet megváltoztatása áll, ahogyan jelen esetben is. B. B. szakértő kifejezetten anyai elhelyezést javasolt, figyelemmel arra, hogy a gyermek elsődlegesen a szeretett személyhez és nem a környezethez kötődik. A környezetváltozás okozta szorongáson a szülő a gyermeket át tudja segíteni.

Az alperes a jogerős ítéletben foglaltakkal szemben azért kényszerült elköltözni a gyermekekkel együtt, mivel a kialakult, a gyermekekre is káros felperesi nagyszülői hatás alól mindenképpen kiutat keresett és a felperes ebben nem támogatta. Nem járt el felelőtlenül, hiszen szinte azonnal elhelyezkedett, a gyermekeket óvodába, iskolába íratta.

Téves a másodfokú bíróság végső következtetése is, ami a gyermekek érdekeire hivatkozva, kívánságukat figyelembe véve úgy ítélte meg, hogy elhelyezésük a változatlan felperesi környezetben biztosítja a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődésüket. Nem csupán az alperes személyes előadása, de B. B. szakértő véleménye és személyes előadása, illetve a Zemléni Családokért Alapítvány beszámolója is veszélyforrásként jelöli meg a gyermekek számára a nagymamát és a nagyszülők negatív hatása miatt az anyai elhelyezést preferálja.

Ezzel szemben a másodfokú bíróság a gyermekelhelyezés szempontjait csak a felperesi apa oldaláról vizsgálta és abból is helytelen következtetést vont le. A gyermekek jelenlegi, illetve hosszú távú érdekét az szolgálná, ha az alperesnél kerülnének elhelyezésre. A kamaszkorhoz közeledő leánygyermekek fejlődéséhez a megfelelő segítséget az édesanya biztosíthatná.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult, az ugyanis helyesen megállapított tényállás alapján helyes jogi következtetéseket tartalmaz.

A felperes édesanyjának állítólagosan negatív hatása a gyermekeken nem mutatkozik, a kislányok nevelése, gondozása koruknak, érettségüknek megfelelő. Az alperes maga is évekig elfogadta, hogy a gyermekeket elősorban a nagymama nevelte, ezt tette lehetővé, hogy a munkájához visszatérjen. Az adott esetben az állandóságnak kiemelt szerepe van, mert a két kislány a jelenlegi környezetükbe született, itt nevelkednek, a barátaik is ide köti őket, így kimotoztatásuk - amely a perben kinyilvánított akaratukkal is ellentétes lenne - „felbecsülhetetlen károkat” okozna számukra.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Csjt. 72/A. §-ának (1) bekezdése szerint a gyermek elhelyezéséről a szülők döntenek. A szülők megegyezésének hiányában a bíróság a gyermeket annál a szülőnél helyezi el, akinél a kedvezőbb testi, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított.

A gyermekelhelyezésnél irányadó szempontokat a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelve tartalmazza. Az Irányelv kiemeli, hogy a gyermek elhelyezésének alapvető szempontja a gyermek érdeke, amelyről a bíróságnak a gyermek életét érintő minden körülmény feltárásával és együttes mérlegelésével kell határoznia. Egyes, kiragadott körülmények túlértékelése, más szempontoknak pedig figyelmen kívül hagyása akadályozza, hogy a gyermek elhelyezésénél a gyermek érdeke megfelelően érvényesüljön. A gyermek egészséges személyiségfejlődését az segíti elő, ha megszokott környezetében, őt szeretettel körülvevő személyek gondozásában nevelkedhet. A gyermeknek biztonságérzetet nyújt a megfelelő környezet állandósága. Az állandóság követelményének érvényre juttatásánál a gyermek és szülő közötti személyes kapcsolatnak és nem a lakóhelynek van azonban elsődleges jelentősége.

Jelen esetben a bíróságnak két, a gyermek nevelésére egyaránt alkalmas, a gyermekekhez ragaszkodó szülő közül kellett meghatároznia azt, akinél a jövőben nevelkedhetnek, aki a fejlődésükért elsősorban felelős.

Noha a perben több, részben eltérő pszichológus szakértői vélemény is született, az elsőfokú bíróság alapvetően B. B. szakértő véleményére támaszkodva jutott arra a következtetésre, hogy az apai nagymama negatív személyiségjegyeire tekintettel, figyelemmel arra, hogy a gyermekeket közvetlenül és közvetve is az édesanyjuk ellen igyekszik hangolni, a gyermekek érdekét az anyai elhelyezés szolgálja. A felperesi édesapa három műszakban dolgozik, így a

gyakorlatban a jövőben is az apai nagymama látná el a gyermekek tényleges felügyeletét, gondozását. Ugyanakkor az anya kedvező körülményeinél, illetve személyiségénél fogva egyedül is megfelelő életteret, fejlődést tud biztosítani a kislányok számára.

A fentiekkel szemben a másodfokú bíróság a perben rendelkezésre álló valamennyi bizonyíték egybevetésével, okszerű mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy a gyermekek jövőbeni fejlődését a változatlan felperesi környezet, az apai elhelyezés biztosíthatja. A gyermekek ebben a milióban megfelelően fejlődnek, kiegyensúlyozottak, ragaszkodnak a H.i otthonukhoz és az ott őket gondozó édesapához és nagymamához.

Azt, hogy jelen esetben a kislányok számára a születésük óta megszokott lakóhely, az őket körülvevő személyek állandósága kiemelkedő jelentőséggel bír, bizonyítja, hogy amikor az alperes megfelelő előkészítés nélkül Gy.be vitte őket, ezzel olyan súlyos traumát okozott számukra, amit azóta sem tudtak feldolgozni. A szakértői vizsgálatok alkalmával minden esetben negatív emlékként idézték fel a Gy.i tartózkodásukat. Nem véletlen, hogy az alperes a kapcsolattartások alkalmával nem ide, hanem A.be, a szülei ingatlanába viszi őket.

Az, hogy a gyermekeket körülvevő családtagok milyen személyiségjegyekkel rendelkeznek, szakértői kérdés. Nem vitatható tehát B. B. szakértő azon megállapítása, hogy az apai nagymama személyiségjegyei alapvetően kedvezőtlenek. Helyesen jutott ugyanakkor a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy ez a gyermekek kiegyensúlyozott fejlődését nem hátráltatja és szerencsés módon az édesanyjukkal való szoros kapcsolatukat, pozitív érzelmeiket sem befolyásolja hátrányosan. Amennyiben a nagyszülői környezet a gyermekek fejlődése szempontjából veszélyeztető tényező lenne, ez a 8, illetve 11 éves kislányok magatartásában, viselkedésében, a környezetükkel kapcsolatos megnyilvánulásaikban feltétlenül tükröződne, ez azonban a peradatokból, különösen az iskolai, illetve óvodai véleményből kitűnően nem tapasztalható és nincsenek olyan jelek, amelyek a jövőre nézve aggályossá tenné a változatlan apai, illetve apai nagyszülői gondoskodást.

Tény, hogy a felperes munkahelyi elfoglaltságára figyelemmel csak az édesanyja segítségével tudja megoldani a gyermekek gondozását, nevelését, míg az egy műszakban dolgozó alperes ilyen típusú segítségre nem szorul, az ezzel kapcsolatos másodfokú bírósági okfejtés tehát téves, azonban jelen esetben nem hagyható figyelmen kívül, hogy az apai nagyszülőnek a gyermekek nevelésében, gondozásában betöltött kiemelkedő szerepe nem a felperesi elhelyezés következtében kerülne előtérbe. A gyermekek születése óta úgy alakult a családi munkamegosztás, hogy a nagymama már akkor is aktív szerepet játszott a gyermekek életében, amikor a szülők

még együtt éltek. Lehetséges, hogy ebben közrejátszott a felperesi nagymama „erőszakossága” is, azonban nyilvánvalóan senki sem kényszeríthette az alperest arra, hogy N. születését követően rövid időn belül visszamenjen dolgozni és a gyest „átengedje” az anyósának.

A Csjt. 1. §-ának (2) bekezdése értelmében a törvény alkalmazása során mindenkor a kiskorú gyermek érdekére figyelemmel, jogait biztosítva kell eljárni. Ezen jogok közé tartozik az is, hogy a gyermek véleményét nyilváníthasson az elhelyezésével kapcsolatban, amit abban az esetben is figyelembe kell venni, ha az életkoránál fogva a kívánsága ügydöntő jelentőséggel még nem bír. Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy jelen esetben a gyermekek minden fórumon, így a pszichológus szakértői vizsgálatok alkalmával is hangsúlyosan és egyértelműen az apánál, az apai környezetben való elhelyezés mellett foglaltak állást. Ennek nem mond ellent az, hogy az édesanyjukhoz is szorosan kötődnek és szívesen mennek a vele való kapcsolattartásra.

A másodfokú bíróság tehát a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján, a bizonyítékok teljes körű, okszerű mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy bár mindkét szülő alkalmas a gyermekek nevelésére és a kislányok is szorosan kötődnek az édesanyjukhoz és az édesapjukhoz egyaránt, a gyermekek állandóságához, stabilitásához fűződő igényét a felperesi elhelyezés biztosítja. A szülők különválása óta eltelt hosszabb időszak során a felperes bizonyította, hogy családi segítséggel megnyugtatóan biztosítani fogja a gyermekek jövőbeni zavartalan fejlődését is. Erre tekintettel a kialakult státusz megváltoztatása, a gyermekek kiemelése a jelenlegi környezetükből kifejezetten a gyermeki érdekekkel ellentétes döntés lenne.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében az elhelyezésre vonatkozó jogerős döntéssel kapcsolatban alapvetően a bizonyítékok mérlegelését támadta. A Kúria jogelődjeként a Legfelsőbb Bíróság azonban számos eseti döntésében mutatott rá arra, hogy nem képezi a felülvizsgálat alapját a bizonyítékok mérlegelésével megállapított tényállás, ha az nem iratellenes, nem okszerűtlen és logikai ellentmondást sem tartalmaz, ahogy az jelen esetben sem volt megállapítható (BH 1994/4/195., BH 1994/11/626.).

A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A 6/1986. (VI.26.) IM rendelet, mely a költségmentesség alkalmazásáról szól a bírósági eljárásban, 2008. február 6-án úgy módosult, hogy egyes, korábban tárgyi költségmentes perek, így a gyermek elhelyezésére vonatkozó perek esetében is a feleket ettől

az időponttól kezdve már csak költségfeljegyzési jog illeti meg. Ezt a szabályt azonban csak a 2008. február 6-át követően indult peres eljárásokban kell alkalmazni, a felperes pedig a keresetlevelét 2007. augusztus 30-án nyújtotta be a bírósághoz. Ezért a Kúria intézkedett a jogalap nélkül fizetett fellebbezési eljárási illeték visszaigénylésének lehetőségéről (Itv. 80. § (1) bekezdés i) pont).

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjára vonatkozó rendelkezés a Pp. 87. § (2) bekezdésén, illetve a 2003. évi LXXX. törvény (Jst.) 11/A. §-ának (2) bekezdésén alapul. A díj összegéről és annak az állam általi viseléséről a Jst. 62. § (1) bekezdése alapján a jogi segítségnyújtó szolgálat rendelkezik.

Budapest, 2012. március 6.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró.

A kiadmány hiteléül: tisztviselő